

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-12-03

Närvarande: F.d. justitieråden Bo Svensson och Olle Stenman samt justitierådet Anita Saldén Enérus.

Billigare utbyggnad av bredbandsnät

Enligt en lagrådsremiss den 19 november 2015 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om åtgärder för billigare utbyggnad av bredbandsnät,
2. lag om ändring i väglagen (1971:948),
3. lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144),
4. lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,
5. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunniga Katarina Holmqvist.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås att Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation genomförs i svensk rätt. Direktivet syftar till att sänka kostnaderna för utbyggnad av nät för såväl fast som trådlöst bredband genom att dels befintliga installationer används för utbyggnad, dels bygg- och anläggningsprojekt samordnas och dels byggnader förses med utrustning som underlättar installation av bredband.

Lagen om åtgärder för en billigare utbyggnad av bredbandsnät

Lagrådet föreslår att ordet "billigare" utgår ur författningsrubriken.

1 kap.

1 §

Lagrådet föreslår att ordet "billigare" utgår ur första stycket.

3 §

Lagrådet föreslår att paragrafen förtydligas genom att ges följande lydelse:

Denna lag gäller inte fysisk infrastruktur som används för att tillhandahålla dricksvatten.

I 5 kap. 3 § finns bestämmelser om att Tvistlösningsmyndigheten ska höra Försvarmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i vissa fall. I övrigt gäller denna lag inte Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarmakten, Försvarets materielverk och Fortifikationsverket.

5 §

Som paragrafen är utformad ska det finnas en enda myndighet som är på en gång tvistlösningsmyndighet och tillsynsmyndighet. I författningskommentaren sägs emellertid att det inte behöver vara en och samma myndighet som utför uppgifterna. Saken bör klarläggas i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet. I det sammanhanget bör också behandlas frågan till vilken förvaltningsdomstol ett överklagande av ett beslut av en eventuell regional arbetsenhet ska riktas, jfr Lagrådets yttrande den 31 januari 2014 om En ny organisation för polisen.

2 kap.

1 §

Lagrådet finner att hänvisningen i andra stycket till "sådant tillträde" (=tillträde som avses i första stycket) är svårläst och föreslår att första och andra styckena förs samman till ett stycke. Dessutom bör inledningen till första styckets sista mening anpassas i linje med Lagrådets förslag rörande 3 kap. 1 § enligt följande:

Nätinnehavaren får avslå bredbandsutbyggarens begäran om det begärda tillträdet inte är rimligt med hänsyn till...

I författningskommentaren anförts att det av skyldigheten att medge tillträde följer att det åligger nätinnehavaren att söka nödvändiga tillstånd eller efter bästa förmåga söka sluta avtal som kan krävas för att tillträdet ska kunna realiserats (jfr prop. 2002/03:110 s. 118). Skyldigheten innebär endast att nätinnehavaren ska söka sådana tillstånd som bredbandsutbyggaren inte själv kan ansöka om. *Om bredbandsutbyggaren själv kan söka ett tillstånd åligger det denne att på egen hand göra detta (Lagrådets kursivering).* Det sistnämnda

bör enligt Lagrådets mening framgå av lagtexten. I enlighet härmed föreslår Lagrådet att första stycket kompletteras med en ny andra mening av följande lydelse:

Det åligger nätinnehavaren att söka sådana tillstånd som krävs för att tillträdet ska kunna realiseras och som bredbandsutbyggaren själv inte kan söka.

4 §

Lagrådet föreslår att i andra stycket ordet "besluta" ersätts med "avgöra".

3 kap.

1 §

I första meningen behandlas samordning av en nätinnehavares bygg- eller anläggningsprojekt med en bredbandsutbyggares projekt. Nätinnehavaren får enligt den föreslagna lydelsen neka sådan samordning om begäran inte är rimlig. Lagrådet föreslår att lagtexten justeras så att nätinnehavaren får avslå bredbandsutbyggarens begäran om den ifrågavarande samordningen inte är rimlig enligt följande:

Nätinnehavaren får avslå bredbandsutbyggarens begäran om den begärda samordningen inte är rimlig.

2 §

I 4 kap. 4 § förskrivs att en nätinnehavare som omfattas av 3 kap. 1 § ska göra viss information tillgänglig i sådan tid att en bredbandsutbyggare kan begära samordning enligt 3 kap. 1 §. Denna bestämmelse är inte sanktionerad med straff eller på annat sätt och nätinne-

havaren kan därför riskfritt försumma sin informationsplikt. Då blir det svårt för en bredbandsutbyggare att veta när en nätinnehavare avser att söka nödvändiga tillstånd.

En begäran om samordning ska enligt förevarande paragraf lämnas senast en månad innan nätinnehavaren ansöker om nödvändiga tillstånd hos behöriga myndigheter. Vad händer om en bredbandsutbyggare ansöker om samordning och nätinnehavaren, som förutsätts ha åsidosatt sin informationsplikt enligt 4 kap. 4 §, omedelbart svarar med att hos behörig myndighet ansöka om tillstånd för sitt bygg- eller anläggningsprojekt och påstår att bredbandsutbyggarens begäran om samordning har inkommit för sent? Saken bör kommenteras i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

4 §

Lagrådet föreslår att i andra stycket ordet "besluta" ersätts med "avgöra".

4 kap.

1 §

Lagrådet föreslår att ordet "informationspunkt" i olika böjningsformer ersätts med "informationscentral" eller "informationstjänst" i motsvarande böjningsform.

2 §

Enligt andra stycket ska viss information lämnas senast två månader från det att begäran togs emot (*Lagrådets kursivering*). Innebär det att bredbandsutbyggaren bör kräva mottagningsbevis när han lämnar

sin begäran om information? Vem har bevisbördan för när en begäran har tagits emot av nätinnehavaren? Saken bör kommenteras i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

3 §

Lagrådet hänvisar till framställningen ovan under 3 kap.1 § beträffande frågan om det är begäran eller undersökningen som ska vara rimlig och till 4 kap. 2 § beträffande uttrycket "togs emot".

4 §

Lagrådet hänvisar till framställningen ovan under 4 kap. 1 § beträffande "informationspunkten".

9 §

Lagrådet föreslår att i andra stycket ordet "besluta" ersätts med "avgöra".

5 kap.

1 §

Enligt tredje tycket ska avgifterna för tvistlösning och tillsyn disponeras av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer. Vid föredragningen har upplysts att motsvarande bestämmelse finns i 4 § andra stycket andra meningen lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätDon. Denna bestämmelse är inte granskad av Lagrådet. Lagrådet menar att formuleringen – att avgifterna ska disponeras av regeringen – kan missförstås. Lagrådet föreslår att styck-

et, efter modell av 33 § lagen (2005:295) om arbetstid vid visst vägtransportarbete, ges följande lydelse:

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för tillsyn och tvistlösning enligt denna lag.

Lagen om ändring i väglagen

44 §

Lagrådet föreslår att i fjärde stycket orden "kommer att " byts mot "ska" och orden "meddela beslut" mot "avgöra ärendet".

Lagen om ändring i ledningsrättslagen

11 a §

Lagrådet föreslår att sista stycket förs samman med första meningen i första stycket och att paragrafen ges följande lydelse:

Lantmäterimyndigheten får ge ledningsrättshavaren rätt att låta någon annan dra fram och använda ytterligare ledningar inom det upplåtna utrymmet. Om lantmäterimyndigheten har meddelat ett sådant beslut, får ledningsrättshavaren själv dra fram och använda en eller flera av ledningarna i stället för att låta någon annan göra det.

En sådan rätt som avses i första stycket får, i fråga om ledningsrätt för en anordning enligt 2 a §, avse framdragning av en ledning av någon annan även om ledningsrättshavaren inte har dragit fram en egen ledning inom det upplåtna utrymmet.

Ett beslut enligt första stycket får meddelas endast om

- 1. den ledning som någon annan än ledningsrättshavaren ska dra fram och använda är av det slag som anges i 2 § första stycket 1,*
- 2. det med hänsyn till ledningens beskaffenhet finns ett behov av en sådan rätt, och*
- 3. beslutet är förenligt med 6–11 §§.*

23 a §

Lagrådet föreslår att paragrafen förtydligas genom att första mening-
en justeras i enlighet med 16 § ledningsrättslagen och 4 kap. 31 §
fastighetsbildningslagen (1970:988) på följande sätt:

*Ett ledningsbeslut, ett beslut om inställande av förrättning, eller ett be-
slut om förhandstillträde enligt 25 § ska, i en förrättning som avser en
ledning som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt
ändamål eller en anordning enligt 2 a § för framdragnings av en sådan
ledning, meddelas inom fyra månader från det att ansökan kom in till
lantmäterimyndigheten, om inte längre tid är nödvändig med hänsyn
till ärendets omfattning eller andra särskilda omständigheter.*

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.